

JAUME BARTUMEU CASSANY
President de Socialdemocràcia i Progrés d'Andorra

Preparem-nos per a la propera crisi

La manca de seriositat en les relacions exteriors comportarà més inestabilitat econòmica

La política andorrana, passada pel sedàs de Toni Martí i DA, s'acosta cada dia més a un règim polític en el qual la culpa del que passa la té la ciutadania.

És prou evident, jo diria que a hores d'ara ja ho és als ulls de tothom, que no anem bé, que Toni Martí i DA ens han portat al llindar d'esbalçar el país.

Tanmateix, la ciutadania no acaba de donar senyals d'alerta, ni tan sols sembla que s'hagi adonat de la magnitud de la catàstrofe.

Convindria que aconseguís-sim, tots plegats, una clara renúncia al passatemp favorit de la majoria ciutadana: malparlar.

"És inadmissible", "és una vergonya", "fins quan continuarem així" són frases que s'escolten sovint, cada dia més, arreu del país.

Al meu entendre són formes de mandra política. Es tracta de queixar-se però no es fa res per promoure una alternativa política.

Escrivia la setmana passada que les tensions que podrien conduir a una crisi de conseqüències imprevisibles continuen avançant.

Hi ha fortes tensions econòmiques a casa nostra. El fracàs de la inversió estrangera ha portat l'arribada de fora d'empreses –o empresaris espavilats– per captar el negoci dels empresaris i els professionals d'aquí.

Però no hi ha hagut cap positiva creació d'activitat econòmica productiva que obri noves perspectives de negoci i de feina.

El creixement econòmic no arriba. Per molt que maquillin estadístiques anem enrere. El turisme ha estat mal orientat, cap a la clientela barata, per un ministre que viu sota l'adulació permanent del seu Ferrari.

Comptat i debatut hi ha una combinació letal i el seu resultat final no pot portar res de bo.

El dimecres 3 d'octubre *Le Monde* publicava un article col·lectiu, en el qual vint-i-un economistes assenyalaven que els tractats de lliure comerç podien fer augmentar la inestabilitat financera.

El col·lectiu reuneix un ventall força ampli, entre els quals Michel Aglietta, Thomas Piketty, Dominique Philon,

És dramàtica i alhora ridícula la substitució de la realitat que DA ens vol fer empassar

Olivier Fauerneau, Dominique Meda i Gabriel Zucman.

Aquests economistes diuen que la creixent concentració de les institucions financeres és més aviat un problema i no pas una solució per a la inestabilitat financera.

Llegim aquests comentaris quan els portaveus oficinosos del Govern de DA confirmen a *La Vanguardia*, dijous passat, el que ja sabem fa dies: que l'autoritat financera pública està portant Andbank a absorbir –no cal que ens hi posem guants– Crèdit

Andorrà per intentar donar una mica d'estabilitat a un sector que trontolla força, per no dir molt.

Cal fer esforços addicionals perquè el context que se'n abriga al damunt no posarà les coses fàcils per recuperar la rendibilitat, la qual cosa no es deu pas tant a la reducció persistent dels tipus d'interès, sinó al menor negoci bancari. Les despeses i l'estructura d'ingressos s'han d'adaptar a aquest nou entorn. Per tant, això vol dir que es continuarà retallant despeses tancant oficines i acomiadant personal. Un altre problema social.

D'altra banda, el regulador –INAF, ara AFA– diu que cal reforçar la solvència en els propers anys ja que la ràtio de capital s'ha d'acostar a la mitjana europea.

I finalment, ja n'hi ha prou de dissimular, el volum de crèdits morosos –amb noms propis (personals i empresarials) que posen la pell de gallina– continua representant un excessiu volum d'actius problemàtics.

Si a aquesta delicada i molt preocupant situació interna del mercat andorrà hi afegim la disbaixa governamental, que s'ha constatat públicament les tres darreres setmanes, en les relacions econòmiques exteriors s'entendrà que calgui no solament tocar de peus a terra sinó, també, ser molt prudents.

És dramàtic, i ridícul alhora, viure un procés de substitució de la realitat com el que Toni Martí i DA ens volen fer empassar.